

Dosarul nr. 3r-138/2022
2-19187163-01-3r-21042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

D E C I Z I E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Vadim Smîntîină împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și a Federației de Gimnastică Ritmică Sportivă, privind anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 25 noiembrie 2019, Vadim Smîntîină a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva I.P. „Agenția Servicii Publice” și a Federației de Gimnastică Ritmică Sportivă din Republica Moldova privind constatarea ilegalității deciziei nr. 111 din 18 octombrie 2019 privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice, anularea deciziei nr. 111 din 18 noiembrie 2019 privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Vadim Smîntîină, a fost respinsă.

La 11 octombrie 2021, Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Prin încheierea din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către avocatul Constantin Chira în interesele lui Vadim Smîntîină împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 5 aprilie 2022, Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel

Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs cu casarea încheierii contestate și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a manifestat un formalism excesiv la caz și a îngădit accesul liber la justiție al apelantului Vadim Smîntîină, și anume că apelantul a omis termenul de depunere a apelului motivat. Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat de nenumărate ori că instanțele de judecată trebuie să fie flexibile și să evite formalismul excesiv, reieșind din fiecare caz concret și din circumstanțele acestuia, din specificul și dinamica relațiilor sociale, economice, politice etc. (Guzzardi c. Italiei, ș.a.).

În acest sens, consideră că odată ce Vadim Smîntîină nu a depus ulterior vreo cerere de apel motivată/suplimentară, se presupune că cererea de apel depusă de acesta la data de 11 octombrie 2021 constituie în sine și apelul motivat. Or, nu poate fi interpretată această situație în defavoarea justițiabilului, deoarece în asemenea circumstanțe se încalcă dreptul la un proces echitabil, în special accesul liber la justiție.

Mai indică suplimentar că cererea de apel depusă la data de 11 octombrie 2021 constituie în sine și apelul motivat la caz, adică include și motivarea apelului. Mai ales că după ce partea apelantă a făcut cunoștință cu hotărârea motivată a instanței de fond a depistat că nu are ce depune suplimentar în afară de poziția sa expusă în prima instanță și în afară de cele indicate în cererea de apel depusă la 11 octombrie 2021.

În continuare a notat că, la data de 3 martie 2022 în adresa instanței de apel partea apelantă a expediat explicațiile sale în formă scrisă, în care a fost reiterată poziția care a fost expusă și în instanța de fond, poziție care nu putea și nu poate să nu fie luată în calcul de instanța de apel.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 28 februarie 2022 (f.d.81/82), fiind notificată avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele apelantului Vadim Smîntîină prin intermediul oficiului poștal la 25 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.92).

Prin urmare, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul legal.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

La 13 aprilie 2022, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului I.P. „Agenția Servicii Publice” și persoanei terțe Federația de Gimnastică Ritmică Sportivă, copia recursului depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira, notificată acestora la 27 aprilie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele poștale de recepție anexate la materialele dosarului (f.d.105/106, Vol.II), însă părțile respective nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art. 243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către avocatul Constantin Chira în interesele lui Vadim Smîntîină împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din cauza că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut de art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Astfel, în conformitate cu art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic, iar în corespundere cu art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de

procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 23 septembrie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Vadim Smîntîină împotriva I.P. „Agenția Servicii Publice”, Federația de Gimnastică Ritmică Sportivă din Republica Moldova privind constatarea ilegalității deciziei nr. 111 din 18 octombrie 2019 privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice, anularea deciziei nr. 111 din 18 octombrie 2019 privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice, încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Actele cauzei atestă și faptul că la data de 11 octombrie 2021, Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

În conformitate cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, reglementează că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar, pornind de la prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Actele cauzei denotă că, la data de 18 mai 2020, Vadim Smîntîină a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Constantin Chira, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr. 1503097, anexat la actele cauzei. (f.d. 147, Vol.I)

Prin hotărârea 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea depusă de Vadim Smîntîină a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 50/63-69, Vol. II)

La 11 octombrie 2021, Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Vadim Smîntîină să fie admisă integral. (f.d.53/54, Vol.II)

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc nr.23893-23896 din 22 decembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a remis, prin intermediul oficiului poștal, la adresa avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele lui Vadim Smîntîină și anume: mun. Chișinău, str. Tighina 49, copia hotărârii motivate din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.70), iar potrivit avizului poștal de recepție nr.DS8005949775AS (f.d.72), a fost recepționată la 10 ianuarie 2022.

Totodată, potrivit informației publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Servicii on-line, Track&Trace”, corespondența destinată avocatului Constantin Chira i-a fost livrată la 10 ianuarie 2022.

Astfel, termenul de prezentare a cererii de apel motivată împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 11 ianuarie 2022 și a expirat la data de 9 februarie 2022, inclusiv.

Adresa de corespondență nominalizată supra este indicată în mandatul avocatului, în cererea de apel nemotivată, precum și în cererea de recurs a avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîină, fapt care atestă că acesta și-a dat consimțământul la expedierea actelor de procedură de către instanțele de judecată, prin intermediul oficiului poștal.

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

Ca urmare, prin încheierea din 28 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira împotriva hotărârii din 23 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din cauza că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Vadim

Smîntîna, reprezentat de avocatul Constantin Chira ca inadmisibilă, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîna, încă la data de 10 ianuarie 2022, însă apelantul până la expirarea termenului-limită (9 februarie 2022, inclusiv), nu a prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîna, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

În condițiile create, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil. Or, este cert că avocatul Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîna, recepționând la 10 ianuarie 2022 hotărârea motivată a primei instanțe nu s-a conformat prevederilor legale și nu a prezentat apelul motivat în termenul stabilit la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Nu poate fi reținut argumentul avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîna invocat în cererea de recurs precum că apelantul nu a depus motivarea apelului, deoarece cererea de apel depusă la data de 11 octombrie 2021 constituie în sine și apelul motivat, deoarece prin cererea de apel nemotivată, însăși apelantul a evidențiat că motivarea apelului va fi prezentată după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe.

Prin urmare, culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, îi revine exclusiv avocatului Constantin Chira, care acționează în interesele recurentului Vadim Smîntîna, nu a efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenul legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

La acest capitol, se menționează că în conformitate cu dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Pe cale de consecință, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Vadim Smîntîină, reprezentat de avocatul Constantin Chira.

Se menține încheierea din 28 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Vadim Smîntîină împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și Federația de Gimnastică Ritmică Sportivă, privind anularea actelor administrative individuale defavorabile și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru